

Pobuda

Dobrodošli na univerzitet

Studenti vode dvostruki život, razapeti između svog sadašnjeg statusa i odvojene uloge u kojoj će se jednog dana naći. Sadašnji status studenta je prosjački, 80% studenata ima manja primanja od najslabije plaćenih radnika. Studenti se, za razliku od radnika, ne bune zbog toga, jer oni, za razliku od radnika, imaju *nadu*. Student očekuje dobro plaćeni posao, jednog dana kada diplomira, neznajući da na beogradskom univerzitetu studiranje u proseku traje više od 7 godina, kao i da manje od jedne trećine studenata zaista i završi fakultet. Ipak student veruje da će baš on biti taj koji će završiti fakultet i to u roku. I šta onda? Oni koji završe prirodne ili tehničke nauke će, ako uopšte uspeju da se zaposle u struci, raditi slabo plaćene poslove i životariti na dnu hijerarhijske lestvice. Ipak, mnogi će završiti radeći fizičke poslove za koje fakultet uopšte nije ni potreban. Daleko je veći broj onih koji upišu društvene nauke. Većina diplomiranih studenata završiće na ekstremno nisko plaćenim poslovima, na poslovima administracije, pomoćnika, sitnih menadžera. Menadžerski posao je jedan od najgorih poslova na svetu, menadžer za bednu platu i ogromnu odgovornost svakodnevno trpi neviđene količine stresa. Od menadžerskog posla gori je samo rad u birokratiji ili administraciji, koji ubija svaku inicijativu, guši sva interesovanja i ubacuje radnika u začarani krug praznih dana koji se ponavljaju u beskraj. No, tada će taj bivši student ponovo početi da se *nada*, ovog puta nadaće se napredovanju u poslu, boljoj plati, uticajnijim položajima. Znaš li koji procenat onih koji upišu fakultet zaista i ostvari nešto, u skladu sa svojim nadama? Taj procenta je tako mali, da slobodno možeš smatrati da to nećeš biti ti. Zaluđeni spektaklom stalno trčimo za novim šargarepama koje ispred nas postavlja kapitalistički sistem. Posle celog života trčanja za ovim ili onim šargarepama utrčaćeš samo u sopstveni grob.

I pored svega student ležerno pristaje na bedu svake vrste, student je stoički rob, što ga više njegovi autoriteti vezuju lancima, to on sebe zamišlja slobodnijim. I zaista, studenti dozvoljavaju da im se bez ikakvog otpora ili protesta oduzmu teško stečena prava, da se obrazovanje do kraja upropasti. Školarine neprekidno rastu, a kvalitet obrazovanja je sve lošiji. Nejednakosti koje će biti izazvane ogromnim školarinama od rođenja će decu razvrstavati u više i niže klase. Koliko će studenti iz manjih gradova morati

da odvajaju za smeštaj, pored svih drugih dažbina koje će pratiti buduće školovanje? Obrazovanje će postati privilegija dece masovnih ubica, dokazanih kriminalaca i ratnih profitera. Ova degradacija obrazovanja vrhunac je dostigla kroz preskupe privatne fakultete na kojima se ne stiče znanje nego diploma. Moderni ekonomski sistem zahteva masovnu proizvodnju neobrazovanih studenata nesposobnih za samostalno razmišljanje. Tako je univerzitet postao institucionalizovana organizacija neznanja.

Kako studenti troše svoje "slobodno" vreme? Većina je otvoreno prigrabila potrošačko društvo i svoje vreme troši potpuno isprazno i uludo. Oni studenti koji bi želeli da sebe smatraju alternativnima uglavnom konzumiraju ostatke nekadašnjeg alternativnog mainstreama koji je bio loš i u vreme svog nastanka. Neki se zanose "politikom" – besmislenim polemikama između rivalskih političkih partija koje se bave samo modifikovanjem sistema eksploatacije. Studentskim životima caruju ispraznost, dosada i apatija.

Student je proizvod modernog društva i svoje ekstremno otuđenje on može da dovede u pitanje samo tako što će u pitanje dovesti društvo u celini. Mi smatramo da je neophodno srušiti kapitalistički sistem, zasnovan na besomučnoj eksploataciji, neprekidnom takmičenju i državi i umesto ovog društva bede i otuđenja uspostaviti novo, *revolucionarno*, društvo. Mi se zalažemo za društvo zasnovano na solidarnosti i uzajamnoj pomoći, u kome će radni ljudi neposredno kontrolisati svoje živote i donositi sve odluke koje ih se tiču.

Sindikat obrazovanja ASI okuplja studente i studentkinje, nenastavno i nastavno osoblje. Borimo se za smanjivanje školarina i taksi, jeftiniji smeštaj u studentskim domovima, nižu cenu ishrane u menzama, opšte povećanje plata zaposlenih na univerzitetu, kao i za smanjivanje raspona plata. Borimo se za besplatno i slobodno, svima dostupno obrazovanje, za emancipatorsku kulturu i slobodu umetničkog eksperimenta. Za društvo u kojem će naučna dostignuća koristiti opštem napretku, a ne profitu. Borimo se za društvo u kome će život biti neposredan i strastven, u kome će život biti vredan življenja.

Ako u našim ciljevima prepoznaješ svoje ciljeve, priključi nam se!

O zakonu o visokom obrazovanju

Svi se pitaju šta će nam doneti novi Zakon o visokom obrazovanju, i kakva će biti dugo najavljivana reforma visokog obrazovanja. Reforma je počela još kada su školarine i administrativne takse počele da nekontrolisano rastu, kada je poskupela ishrana u menzama i smeštaj u studentskim domovima. Reforma se nastavlja kroz novi zakon kome se mnogi nadaju, neki ga se boje, a pri tome ga niko nije pročitao. Pominju se neki strani, nepoznati pojmovi koji će nam svima doneti bolje i kvalitetnije obrazovanje za koju godinu i opšte blagostanje u dalekoj budućnosti. Takođe se pominje da će se sve reforme sprovoditi u duhu bolonjskog procesa, a pri tome skoro niko ne zna šta je to bolonjski proces.

“Bolonjski proces” se zasniva na Bolonjskoj deklaraciji o formiranju Evropske zone visokog obrazovanja. Tekst Bolonjske deklaracije je vrlo kratak i neodređen. Najvažnije stvari koje se pominju su “unapređenje mobilnosti građana Evrope” i “Uspostavljanje sistema kredita – kao u ECTS sistemu”. Šta to zapravo znači i koje posledice ima? Među državama koje su članice šengenskog sistema viza praktično ne postoje granice, to znači da radna snaga može nesmetano da cirkuliše unutar šengenske zone. Zato se i uvode ECTS poeni. ECTS znači Europe Credit Transferring System, to znači da ukoliko osoba započne školovanje u Engleskoj može da tokom školovanja pređe na francuski univerzitet bez polaganja dodatnih ispita, ovaj sistem se upravo uvodi u Srbiju kroz novi Zakon o visokom obrazovanju. Svako ko se školuje na bilo kom univerzitetu u Srbiji moći da

školovanje nastavi u nekoj od zemalja zapadne Evrope. Međutim, niko nam nije rekao da oni koji se školuju u Srbiji uskoro neće imati novca ni za to, a kamo li za školovanje u zapadnoj Evropi.

Pominju se i evaluacija i akreditacija kao sistemi kontrole kvaliteta već postojećih fakulteta. To zapravo znači da ako komisija koja sprovodi akreditaciju odluči da određeni fakultet nema uslove za rad fakultet se zatvara, tj. oduzima se dozvola za rad. Naravno, niko ne pominje mogućnost privatizacije fakulteta, ali do toga će doći, kao na primer kada je u Engleskoj tokom evaluacije zatvoren i privatizovan veliki broj škola, među kojima je bilo i veoma dobrih škola.

Studenti moraju da redovno prisustvuju predavanjima i vežbama koja su često tako vremenski (ne)raspoređena da između dva predavanja ili vežbi postoji pauza duža od jednog sata, tako da bi studenti ceo dan provodili na fakultetu. Dakle oni koji rade paralelno sa studiranjem neće moći da nastave sa studijama jer neće imati novca, a da ne pominjemo posledice ove vezanosti za fakultet na privatni i socijalni život studenata.

Pri tome se opšte otuđenje dodatno podstiče kroz mere koje za cilj imaju razbijanje solidarnosti među studentima i pripremanje za besomučno kapitalističko takmičenje.

Član 88. stav 3. “Student koji se sam finansira i koji u toku akademske godine ostvari 60 ECTS bodova može da se u narednoj akademskoj godini finansira iz budžeta.”

Član 88. stav 4. “Pravo iz stava 3. ovog člana student ostvaruje ako se rangira u okviru ukupnog broja studenata čije se studije finansiraju iz budžeta, na način i po postupku utvrđenim opštim aktom visokoškolske ustanove”

To znači da je broj studenata koji se finansiraju iz budžeta fiksna i da student koji se finansira iz svog džepa mora da čeka da neko od njegovih kolega padne na samofinansiranje da bi on mogao da pređe na budžet. To stvara veliku podjelu između studenata koji imaju privilegiju studiranja na budžetu i onih koji tu privilegiju nemaju, isto tako forsira se takmičenje između samofinansirajućih studenata koji se moraju takmičiti među sobom kako bi imali što više poena da bi bili prvi na listi i prešli na budžet. Samofinansirajući studenti će se bukvalno nadati da će neki njihov kolega sa budžeta pasti na samofinansiranje kako bi oni mogli da se uglave na njegovo mesto. Ovo guši svaku solidarnost među ljudima i čoveka pretvara u mašinu. Studenti su nagonjeni na besomučno takmičenje među sobom da bi bili bolji od drugih i tako postali maskota univerziteta, koji je postao maskota tržišta.

Ovako čovek postaje roba na tržištu rada, a cilj obrazovanja umesto vaspitanja i razvijanja ličnosti postaje obuka mašina za proizvodnju koje se nadaju da će se dobro prodati. Da li je to budućnost koju želite?

Kontakt

Sindikata obrazovanja
Anarho-sindikalistička inicijativa
telefon: 063/8372-458
web sajt: <http://www.inicijativa.org>
e-mail: info@inicijativa.org
adresa: CLS, Poštanski fah 6, 11077 Beograd